

Skultes pagasts

Publicēts: 13.04.2021.

Teritorija

Skultes pagasts atrodas Limbažu novada dienvidu daļā, bet tā teritorija 5,8 km garumā piekļaujas jūrai. Attālums no pagasta centra līdz Rīgai ir 56 km, līdz novada centram Limbažiem - 40 km. Pagasta teritoriju šķērso autoceļš VIA Baltica. 2007. gada rudenī tika nodots moderns, Eiropas standartiem atbilstošs, jauns autoceļš - satiksmes mezgls ar diviem ceļa pārvadiem un vienu dzelzceļa pārvadu. Rekonstruēti esošie pagasta ceļi Skulte-Vīdriži 1,3 km garumā, ceļš uz Skultes dzelzceļa staciju un ceļa Dūči-Limbaži posms.

Platība: 14 647,3 ha

Iedzīvotāju skaits: 2331

Daba

Pagasta teritoriju šķērso Aģes upe, kurā ietek Mazupīte un Toras upīte. Daļa pagasta teritorijas ietilpst Ziemeļvidzemes Biosfēras rezervātā. Šaurā joslā gar jūru stiepjas Kadiķkalni - botāniskais liegums, tā lielu daļu aizņem Zviedrijas kadiķa audzes, kas kopā ar smiltis grīslis, smiltāju cietus, smiltāja kāpukviesi, kodīgo laimiņu un tumšsarkano dzeguzeni veido īpatnēju piejūras kāpu, augu valsts kompleksu.

Rīgas līča pludmalē atrodas divi lieli jūrakmeņi, kuri 1853. gadā ar ledu izstumti krastā.

Lielais Lauču dižakmens - elipsoīdas formas iesarkans granīts (apkārtmērs 12,25 m, garums 4,3 m, platums 3,1 m, augstums 3,1 m, tilpums 20 m³)

Mazais Lauču akmens - brūngans, neregulāras formas granīts stāvām malām (apkārtmērs 9,3 m, garums 3,3 m, platums 2,2 m, augstums 1,9 m, tilpums 10 m³) Abi akmeņi kopš 1962 gada ir valsts aizsardzībā. Lielais Lauču dižakmens kopš 2001. gada ir dabas piemineklis.

Neaizstājama vērtība ir akmeņainā Vidzemes Jūrmala.

Uzņēmējdarbība

Vidzemes jūrmalas iedzīvotāju galvenā nodarbošanās kopš senatnes bijusi zvejniecība. Skultes pagastā ir 328 piemājas un zemnieku saimniecības, 13 dārzkopības sabiedrības. Darbojas zivju pārstrādes uzņēmums, 2000. gadā sāka darboties Aģes HES. Skultē ir tirgus, veikali, degvielas uzpildes stacija, SIA „Skultes kokosta” u.c. Atpūtas cienītājus Skultē laipni sagaidīs viesu mājas.

Izglītība

Skultes pagasta Mandegās ir Skultes pirmsskolas izglītības iestāde "Aģupīte".

Kultūra

Pagastā darbojas 3 bibliotēkas - Stienē, Skultes muižā un Mandegās. Lauku Sieviešu klubs „Kamēlija”. Kultūras un izglītības biedrība "Vizija", jauktais koris „Skulte”, kurš ir otrais vecākais koris Latvijā, bērnu deju kolektīvi, jauniešu deju kolektīvs, vidējās

paaudzes deju kolektīvs "Lecam pa vecam", bērnu vokālie ansambļi, linījdejas, ka arī rokdarbnieču pulciņš. Stienes ciemā darbojas Sieviešu klubs „Madaras.” Kolektīvi regulāri piedalās pagasta un Limbažu novada rīkotajos pasākumos.

Katru gadu tūkstošiem skatītāju ierodas Skultē maija pēdējā sestdienā uz aktiera Edgara Liepiņa atceres pasākumu „Tiksimies kādreiz maijā!”. Par tradīciju kļuvuši Skultes pagasta svētki, Bēbišu svētki. Ar Skulti saistās gleznotāju Intas un Kārļa Dobrāja dzīve. Skultes pagasta novadniece ir dzejniece Vilma Kalde.

Ar Skultes vēsturi varat iepazīties romānā „Adiamindes āksts”, kura autors ir skultietis Aivars Kļavis. Skultē dzīvo tautā iemīļoti aktieri - Velta Skurstene, Imants Skrastiņš, Gunārs Placēns.

Skultē Vidzemes podniecības savdabīgās tradīcijas ir izturējušas laika pārbaudi un ceļu mākslinieki tās godā vēl šodien. Podniecības darbnīcu „Ceļi” vada podniecības mākslas meistare Ingrīda Žagata. „Zelmeņos” strādā podnieks Arnis Preiss. Keramiķes Elītas Taubes darbi ir porcelāna apgleznošana, kā pamatā ir viduslaiku arhitektūra, simboliskie, mistiskie tēli.

Kultūrvēsture

Skultes ev. lut. baznīca (1754. - 1757 g.), tajā atrodas valsts nozīmes piemineklis - altāris un kancele ar 8 gleznojumiem (18.gs.v.), portāli un durvju komplekts (18.gs.).

Skultes kapsētā ir Skultes barona Lorinhofenu dzimtas kapliča. Skultes kapsētā atdusas gleznotāja K.Dobrāja māte un aktieris Edgars Liepiņš.

Vēsture

Skultes senais nosaukums ir Adeaminde cēlies no lībiešu vārda adia-mala un Mūnde-grīva, kas tulkojumā nozīmēja "Aģes grīva".

Interesantas vietas

Bioloģiskajā saimniecībā „Ezermalas” visas vasaras garumā tiek vākti augi, lai pagatavotu visdažādākos veselību uzlabojošos pirts produktus.

<https://www.limbazunovads.lv/lv/skultes-pagasts>